

Praha, 29. prosince 2021

Co se mění v roce 2022? Novinky Ministerstva práce a sociálních věcí

Rok 2022 přinese další změny v oblasti práce a sociálních věcí. Jedná se například o zvýšení minimální mzdy, valorizaci důchodů, pomoc v hmotné nouzi a řadu novelizací zákonů.

VYŠŠÍ DŮCHODY

V příštím roce porostou všechny vyplácené důchody. Základní výměra důchodů se zvýší o 350 Kč na 3 900 Kč, procentní výměra vzroste o 1,3 %. Nad rámec zákonné valorizace se důchody všem zvýší o 300 Kč.

Zvyšování procentní výměry o pevnou částku je výhodné především pro osoby s nižšími důchody. Průměrný starobní důchod vyplácený v lednu 2022 by měl činit **16 274 Kč**. Díky valorizaci jde tedy o zvýšení přibližně **o 805 Kč**.

Doplatky valorizace

Pravidla pro valorizaci důchodů se od roku 2022 mění také v tom směru, že základní výměry a procentní výměry vyplácených důchodů se zvyšují od 1. ledna kalendářního roku, ve kterém dochází ke zvýšení, a nikoliv až od splátky důchodu splatné v lednu, jako tomu je do konce roku 2021. ČSSZ vyplácí důchody v pravidelných měsíčních lhůtách na období, které začíná dnem splatnosti (například od 16. ledna do 15. února atd.) nikoli na běžný kalendářní měsíc jako ostatní orgány sociálního zabezpečení vyplácející důchody příslušníkům ozbrojených sil, vyplatí proto spolu s lednovou splátkou důchodu rovněž tzv. doplatek valorizace, který bude tvořen částkou zvýšení důchodu náležejícího za období od 1. ledna 2022 do dne předcházejícího dni splatnosti důchodu (v příkladu do 15. ledna) tak, aby bylo zvýšením důchodů pokryto i období od 1. ledna 2022.

VYŠŠÍ MINIMÁLNÍ MZDA

Od 1. ledna 2022 se bude zvyšovat také minimální mzda a to **o 1 000 Kč na 16 200 Kč** za měsíc pro zaměstnance se stanovenou týdenní pracovní dobou 40 hodin. Minimální hodinová mzda vzroste z 90,50 Kč na 96,40 Kč. S minimální mzdou se zvyšují rovněž sazby nejnižších úrovní zaručení mzdy více [ZDE](#).

VYŠŠÍ PLATY

Od 1. ledna 2022 dochází k valorizaci platových tarifů zaměstnanců ve veřejných službách a správě a státních zaměstnanců, a to následovně:

- 1. stupnice – zaměstnanci jinde neuvedení – nevalorizuje se, platové tarify zůstávají na úrovni let 2020 a 2021;

Praha, 29. prosince 2021

- 2. stupnice – sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách – o 700 Kč;
- 3. stupnice – nelékařští zdravotničtí pracovníci – 2. až 7. platová třída o 700 Kč, 8. až 15. platová třída o 6 %;
- 4. stupnice – lékaři a zubní lékaři – o 6 %;
- 5. stupnice – pedagogičtí pracovníci v regionálním školství – o 2 %.

ZMĚNY V OBLASTI NEPOJISTNÝCH SOCIÁLNÍCH DÁVEK

Příspěvek na péči

Od ledna 2022 nebude mít na výši příspěvku na péči vliv, jaký typ péče osoba ve stupni závislosti III nebo IV využívá. Dosud náleží osobám ve stupni závislosti III a IV, využívajícím pobytové sociální služby, dětský domov nebo speciální zdravotnické zařízení hospicového typu, nižší částka než těm, kterým péči a pomoc poskytuje neformální pečující nebo terénní či ambulantní sociální služba.

Od ledna 2022 činí výše příspěvku na péči:

- 13 900 Kč u dětí ve stupni závislosti III
- 12 800 Kč u dospělých ve stupni závislosti III
- 19 200 Kč u dětí a dospělých ve stupni závislosti IV

Částky příspěvku na péči budou upraveny automaticky, bez žádosti.

Příspěvek na zvláštní pomůcku

Mezi těmi, kterým stát pomáhá s pořízením vozidla, se nově výslovně objeví osoby s poruchou autistického spektra. Až 200 000 Kč (dle příjmu) získají osoby s autistickou poruchou s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese, které přetrvávají i přes zavedenou léčbu.

Příspěvek na zvláštní pomůcku (např. na pořízení schodišťové plošiny, stropního zvedacího systému) získají nově osoby s těžkou demencí. Dosud jim tato pomoc poskytována nebyla.

Také se zjednodušují a zpřesňují některé postupy a řízení. Děje se tak nejen u příspěvku na zvláštní pomůcku, ale i u příspěvku na mobilitu, u kterého se zjednodušuje postup při zastavení a obnovení výplaty příspěvku z důvodu hospitalizace.

Průkaz osoby se zdravotním postižením

Osoby s určitým dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem trvalého charakteru budou mít nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením bez časového

Praha, 29. prosince 2021

omezení. Platnost průkazu – plastové karty – bude i nadále omezená. Pokud skončí osobě s trvalým nárokem na průkaz osoby se zdravotním postižením platnost plastové karty, nebude znovu hodnocen její zdravotní stav, jen se vydá plastová karta nová. Další novinkou je, že krajské pobočky Úřadu práce České republiky budou 90 dní před koncem platnosti plastové karty písemně informovat jejího držitele o této skutečnosti.

Příspěvek na bydlení

Tak, jako každý rok, zvyšují se částky, které se započítávají jako náklady na bydlení (normativní náklady na bydlení) i částky za pevná paliva, pro stanovení nároku a výše příspěvku na bydlení, který se bude poskytovat od ledna 2022.

Hmotná nouze

Na základě poslanecké iniciativy byl novelizován zákon o pomoci v hmotné nouzi. S účinností od ledna 2022 tak budou moci Úřady práce ČR na základě oznámení obce s rozšířenou působností provádět srážky z dávek – příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, na úhradu nezaplacených pokut za přestupky proti veřejnému pořádku, proti občanskému soužití a proti majetku. Stejně budou postupovat v případě nepřihlášení dítěte k zápisu k povinné školní docházce a v případě zanedbávání péče o povinnou školní docházku žáka, nebo také u osob, které nezaplatili pokutu za porušení obecní vyhlášky, jež stanoví podmínky pro pořádání sportovních a kulturních akcí. O srážkách po oznámení budou rozhodovat Úřady práce ČR.

POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

V oblasti pojistného na sociální zabezpečení dochází od 1. 1. 2021 k těmto změnám:

- částka průměrné mzdy pro účely pojistného je 38 911 Kč,
- maximální vyměřovací základ pro placení pojistného činí 1 867 728 Kč,
- rozhodná částka (daňový základ) zakládající účast na důchodovém pojištění OSVČ, která vykonává vedlejší činnost, je 93 387 Kč ročně,
- minimální měsíční základ pro placení záloh na pojistné pro OSVČ vykonávající hlavní činnost je 9 728 Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 2 841 Kč,
- minimální měsíční vyměřovací základ pro OSVČ vykonávající vedlejší výdělečnou činnost je 3 892 Kč – z toho minimální záloha na pojistné činí 1 137 Kč,
- minimální platba pojistného na dobrovolné nemocenské pojištění OSVČ činí od ledna 2022 činí 147 Kč.

Od 1. 1. 2022 se výše penále podle § 20 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,



Praha, 29. prosince 2021

stanoví podle předpisů občanského práva o výši úroku z prodlení, tedy ve výši reposazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů.

NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

Redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu, který slouží pro výpočet výše dávek nemocenského pojištění, se pro rok 2022 zvyšují takto:

- první redukční hranice na 1 298 Kč,
- druhá redukční hranice na 1 946 Kč,
- třetí redukční hranice na 3 892 Kč

Otcovská

Od 1. 1. 2022 se prodlužuje podpůrná doba (doba poskytování dávky) z jednoho týdne na dva týdny. Prodlužuje se období, v němž může být otcovská poskytována, v případě, kdy bylo dítě hospitalizováno v období prvních 6 týdnů života, o dobu hospitalizace.

Ošetřovné

Od 1. 1. 2022 se již nevyžaduje podmínka soužití ve společné domácnosti u některých blízkých příbuzných. Podmínka soužití v domácnosti se nevyžaduje u příbuzných v linii přímé podle občanského zákoníku (např. otec, matka, babička, děda, syn, dcera, vnuk, vnučka), a dále u sourozenců, manžela, manželky, registrovaného partnera (partnerky), rodiče manžela (manželky) nebo registrovaného partnera (partnerky).

Dlouhodobé ošetřovné

Dochází ke zkrácení doby pobytu v zařízení lůžkové péče jako podmínky nároku na dávku ze 7 na 4 kalendářní dny. Ruší se podmínka hospitalizace pro poskytnutí dlouhodobého ošetřovného v případě péče o osobu v inkurabilním (nevyléčitelném) stavu. Zavádí se možnost požádat o vydání rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče po skončení hospitalizace do 8 dnů od jejího ukončení.

NOVELA ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI

Novela zákona zavádí příspěvek v době částečné práce, poskytovaný zaměstnavateli za účelem udržení úrovně zaměstnanosti při splnění zákonem stanovených podmínek po dobu stanovenou nařízením vlády. Příspěvek bude možné poskytovat při splnění zákonem stanovených podmínek pouze za předpokladu, že dosavadní úroveň zaměstnanosti bude ohrožena. Cílem je udržení úrovně zaměstnanosti. Na základě příslušného nařízení vlády tedy dojde k aktivaci poskytování příspěvku v době částečné práce. Novela má dělenou účinnost – 1. července 2021, 1. ledna 2022 a 1. července 2022.

V souvislosti s novelou zákona o zaměstnanosti, provedenou v roce 2021 zákonem č. 248/2021 Sb., vyvstane pro zaměstnavatele od 1. dubna 2022 nová

Praha, 29. prosince 2021

povinnost zakotvená v zákoně o nemocenském pojištění - v rámci oznámení o dni skončení doby zaměstnání se zaměstnancem vůči OSSZ bude zaměstnavatel muset uvádět také údaje potřebné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti (podle § 42 odst. 3 zákona o zaměstnanosti), týká-li se toto oznámení zaměstnaných osob.

Nově tak v souvislosti s touto změnou bude úřad práce na základě oprávnění zakotveného v zákoně o zaměstnanosti moci získávat údaje rozhodné pro přiznání a poskytování podpory v nezaměstnanosti z informačních systémů vedených Českou správou sociálního zabezpečení podle zákona o nemocenském pojištění. Tímto dojde k výraznému odbřemenění uchazeče o zaměstnání a zrychlení procesu rozhodování o přiznání podpory v nezaměstnanosti.

V reakci na výrazné změny hospodářské situace, které přímo souvisely se šířením nákazy COVID-19 v České republice a měly negativní dopad na trh práce a také v návaznosti na zvýšení minimální mzdy, je s účinností od 1. dubna 2022, tedy již pro 1. kalendářní čtvrtletí roku 2022, navrhováno **navýšení maximální částky příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce** podle § 78a odst. 17 zákona o zaměstnanosti, a to **ve dvou variantách: varianta I** - 14 200 Kč (zvýšení o 600 Kč) nebo na 14 600 Kč (zvýšení o 1 000 Kč) – **varianta II**. Navrhované opatření má zabránit nežádoucímu snížení zaměstnanosti osob se zdravotním postižením, které mají ztíženou možnost uplatnění na trhu práce. (Návrh nařízení vlády obsahující toto navýšení příspěvku je nyní v legislativním procesu, přičemž v současné době probíhá mezirezortní připomínkové řízení.)

Ve vztahu k **problematice nelegálního zaměstnávání** se předpokládá předložení návrhu na legislativní úpravu dosavadní definice nelegální práce zakotvenou v zákoně o zaměstnanosti.

Nová pravidla směřující k vyšší bezpečnosti práce s takzvanými vyhrazenými technickými zařízeními, jsou zmíněna výše, v oddíle pracovněprávní oblasti.

NOVELA SPOD

Od nového roku se výrazně zvýší dávky odměny za pěstounskou péči. Zároveň budou nově mladí dospělí, kteří odcházejí z ústavní péče, příspěvek při studiu ve výši 15 tisíc Kč měsíčně a stát by jim měl pomoci s hledáním bydlení a zaměstnání. Změní se také financování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Podrobnosti k dispozici v tiskové zprávě [ZDE](#). Všechny změny v zákoně přehledně na webu [MPSV](#).

Tiskové oddělení MPSV